

Kommunstyrelseförvaltningen

Handläggare:
Karin Höglund

Arbetsmarknadsdepartementet

**Yttrande över remiss från Arbetsmarknads-
departementet av vissa lagförslag med
anledning av en reformerad arbetsmarknads-
politik (Ds 2021:27). Ert dnr A2021/01723**

I det följande citeras delar ur remissen i *kursiverad* stil. Ljusdals kommuns synpunkter lyfts fram i efterföljande stycken, i normal stil.

- *Enligt remissen så ska Arbetsförmedlingen (AF) fortsatt ha myndighetsansvaret och ansvara för att det finns en välfungerande arbetsmarknadspolitisk verksamhet i hela landet - men matchande och rustande insatser ska i huvudsak utföras av fristående aktörer. En ny arbetsmarknadspolitisk insats, förmedlingsinsatser, ska införas genom reglering i förordning. Förmedlingsinsatserna kommer att anskaffas från leverantörer.*

Huvuddragen i ovanstående stycke är väl känt sedan tidigare och är i linje med januariöverenskommelsen. Ljusdals kommun avstår här från att recensera det politiska ställningstagandet i sig. Att *Förmedlingsinsatser* införs som begrepp i lagstiftningen torde dock vara logiskt utifrån ställningstagandet att externa aktörer skall införas.

- *Myndighetens (AF) arbete bl.a. med anskaffning, kontroll och uppföljning av leverantörer och tjänster bedöms därmed att få ökad betydelse.*

Här vill Ljusdals kommun påtala vikten av att uppföljning sker löpande och systematiskt - i syfte att sålla bort leverantörer som inte är seriösa, eller som eljest håller låg kvalitet. AF:s tidigare uppföljning gällande till exempel STOM (Stöd o matchning) har kritiserats av olika statliga kontrollinstanser för att vara sporadisk och icke tillräcklig. Även Ljusdals kommun har tydliga erfarenheter av att uppföljning inte skett systematiskt - och när den skett, så har uppföljningen inte varit tillräcklig för att sortera bort aktörer som ej håller måttet.

- *I den reformerade verksamheten ska det fortsatt finnas en bredd av andra arbetsmarknadspolitiska insatser som utförs av fristående aktörer, t.ex. leverantörer, kommuner, arbetsgivare och idéburna aktörer, eller i Arbetsförmedlingens egen regi, liksom insatser som bedrivs i samverkan.*

Ljusdals kommun anser att det är gott att regeringen här uppvärderar vikten av en bredd av insatser – däribland bland annat kommunernas insatser. Dock framgår det inte konkret hur kommunernas medverkan tänks kunna ske. Den samverkan som påtalas är i grunden bra tänkt, men förutsätter att kommunernas roll tydliggörs ytterligare.

- *För att såväl Arbetsförmedlingen som leverantörerna ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt sätt när leverantörer i större utsträckning utför arbetsmarknadspolitiska insatser, behöver utbytet av information mellan Arbetsförmedlingen och leverantören kunna ske mer effektivt. För att skyddet för enskildas integritet ska kunna upprätthållas och ett effektivt informationsutbyte ska kunna ske krävs vissa lagändringar. Reformeringen innebär även att begrepp behöver anpassas i några lagar. Denna promemoria innehåller förslag till sådana lagändringar*

Här vill kommunen tydliggöra att de lagförslag som nämns ovan – enbart har bäring på att minska sekretesshinder mellan **extern aktör** och **Arbetsförmedling**. Redan idag existerar även hinder för effektivt informationsutbyte **mellan kommuner och Arbetsförmedling**. När ett antal externa aktörer nu tillkommer, så uppstår ytterligare ett antal nya kontaktvägar där hinder kvarstår – ur kommunernas perspektiv - för ett effektivt informationsutbyte. Problematiken ökas därmed på totalen i systemet. Att AF lättare kan dela information med externa aktörer, kommer tyvärr alltså inte att underlätta för kommunerna att nås av relevant information kring de individer som idag finns i kommunala insatser.

- **Samverkan med kommuner**
Kommunerna har en central betydelse för arbetsmarknadspolitiken, och bedriver insatser och verksamheter som på olika sätt underlättar arbetssökandes inträde på arbetsmarknaden. Kommunerna ansvarar bl.a. för insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) för individer som är i behov av sådant stöd och för vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt i form av svenska för invandrare. Kommunerna är även stora arbetsgivare och anordnar ofta arbetsmarknadspolitiska insatser som t.ex. praktik. Särskilt för vissa arbetssökande som står långt från arbetsmarknaden och redan har upparbetade kontakter med kommunen, kan insatser i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och respektive kommun vara det mest effektiva sättet att komma närmare ett arbete. Arbetsförmedlingen kommer därför även i den reformerade verksamheten att behöva ha ett långsiktigt och

utvecklingsinriktat förhållningssätt till samverkan med kommunerna.

Ljusdals kommun anser att det är bra att AF tydligt anvisas ansvaret att upprätthålla samverkan med kommunerna. Att påtala kommunens centrala betydelse behöver dock följas upp av handling. Skall kommunerna fortsatt upprätthålla samverkan, anordna SFI (svenska för invandrare), vuxenutbildning, praktik samt **tillhandahålla anpassade arbetsplatser** – så behöver kommunernas framtida **finansiering** säkras. När nu en hastig omställning av arbetsmarknaden sker – samtidigt som att det fortfarande finns en otydlighet kring kommunernas framtida roll – så infinner sig risken att kommunerna som kollektiv nedprioriterar (kostsamma) insatser inom arbetsmarknadsområdet. Antalet tillgängliga platser inom kommunerna riskerar då att kraftigt minska. En sådan nedprioritering torde vara kontraproduktiv för både AF och de externa aktörerna. I klartext så finns alltså risken att arbetsmarknadsenheterna i kommunkollektivet minskar kraftigt – var skall aktörerna i så fall placera de klienter som behöver något mer än enbart kartläggning och coachning? Oavsett samverkan med AF så behöver alltså regeringens utsaga om ”kommunernas centrala roll” backas upp av en **konkretisering av uppdrag och finansiering** för kommunerna - i det nya arbetsmarknadspolitiska landskapet.

- *Utredningen om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken lämnade också förslag som bl.a. syftar till att förbättra förutsättningarna för kommuner att ingå olika typer av samarbeten med Arbetsförmedlingen. Betänkandet bereds i Regeringskansliet. Kommunerna är viktiga aktörer i arbetsmarknadspolitiken även i den reformerade verksamheten. Det gäller till exempel för unga som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret och personer som uppstår ekonomiskt bistånd från kommunen samtidigt som de söker arbete. Regeringens inriktning för hanteringen av förslagen är därför bl.a. att genomföra de förslag som syftar till att förbättra förutsättningarna för samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna*

Det är glädjande att regeringen avser att genomföra förslag för att förbättra förutsättningarna för samverkan mellan AF och kommunerna. Särskilt vill Ljusdals kommun här påtala **kommunernas egna insatser för arbetslösa som samtidigt uppstår ekonomiskt bistånd**; Vi vill starkt framhålla att kommunerna behöver ges goda förutsättningar att **fortsatt tillhandahålla anpassade arbetsplatser**, för stegförflyttning av dessa individer, vidare mot anställning hos annan arbetsgivare eller studier.

Vad gäller Regeringens framtida förtydligande av både framtida möjligheter till samarbete med AF och kommande förslag till bättre samverkan – så vill kommunen framhålla att **skyndsamt** är av vikt. Kommunernas förmåga att anpassa sina verksamheter beror i mångt och mycket på regeringens ställningstaganden i dessa frågor. Särskilt intressant blir frågeställningen huruvida det medföljer en ekonomisk

kompensation om kommunerna tänks ansvara för grupper som är svårplacerade eller ej kvalar in i KROM-systemet med externa aktörer.

Marit Holmstrand
Kommunstyrelsens ordförande

Nicklas Bremefors
Kommunchef